

## ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 24 Cor.  
 Pe jumătate an . . . . . 12 .  
 Pe 1 lună . . . . . 2 .  
 Num de Duminică pe un an 4 Cor.  
 Pentru România și America 10 Cor.  
 Pentru România și străinătate nrii de  
 zi pe an 40 franci.

# TRIBUNA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA  
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE se primesc la adm-  
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

## Socialismul naționalist.

Ca și religiunea în trecut, naționalismul este o idee, un curent trecător, un ideal care peste câteva decenii nu va mai frământa omenimea.

Socialismul este chemat să-i ia locul. Idealul socialist care îmbrățișează chiar și interesele de existență și de viață materială ale omului, va înlătura idealul național, care cuprinde interese mai puțin vitale, de un ordin mai puțin material. Socialismul este idealul biruitor al viitorului și toate luptele de ordin mai mic vor dispărea în fața lui.

Iată o argumentație care se aude tot mai des și este spusă cu siguranța și biziunța unui argument irezistibil. Ceice-l spun, sunt convinși că au rostit unul din marile adevăruri nerăsturnate ale istoriei. Ca oameni cari vor să fie la înălțimea ideilor moderne, cu un fel de dispreț pentru luptele naționale »trecătoare«, ei să mărturisesc aderenți ai socialismului.

Strălucitele și epocalele cuvântări rostite zilele acestea la Budapesta de socialistul german din Austria Engelbert Pernerstorfer pare-că au fost spuse anume pentru a-i desminți pe astfel de oameni.

Este un eveniment istoric faptul că tocmai în capitala unghurească s'au rostit cuvintele cari formulează atât de limpede, de energetic și de conciz raportul dintre naționalism și socialism :

»Mulți se vor miră, zice Pernerstorfer, că ne ocupăm într'un chip atât de serios și stăruitor de chestiile naționale, noi cari suntem un partid

internațional. Dar internațional nu va se zică antinațional ori anațional«.

Pentru mulți, cuvintele acestea vor părea paradoxale. Printr'o confuzie, ei identificau cuvântul internațional cu cosmopolit, ceea ce nu va să zică același lucru. Internaționalismul socialismului nu este *cultural* și nu se referă la *limba și caracterul național* al proletariatului, ci este de caracter *social*. El nu vrea să distrugă și să niveleze deosebiri culturale și naționale dintre obiectivii tuturor țărilor și neamurilor, ci vrea să stabilească o comunitate de interese *economice și sociale* între ei.

Idealul socialist nu este un ideal pur social, ci este mai înainte de toate un ideal cultural. El poate fi numit cu drept cuvânt sinteza tuturor aspirațiilor culturale și umanitare ale omenimii. Noua formă socială spre care el năzuește este numai calea, mijlocul, către idealul lui final, care este cultura. În vreme ce cultura azi este privilegiul exclusiv al claselor bogate, el vrea să o împrăștie și să o întindă asupra tuturor oamenilor. Când deosebirile sociale de azi vor fi dărâmate, vor pieri și deosebirile culturale, și când oamenii vor înceta de a fi bogați și săraci, atunci ei nu vor mai fi nici culți sau inculți ori mai puțin culți, căci cultura va fi un bun comun al tuturor.

Naționalismul socialistilor decurge deci din însuș idealul socialist, care este prin excelență un ideal cultural. Căci cultură fără naționalism nu există. Cultura adevărată nu poate fi decât cultură națională.

Criteriul culturii adevărate este unitatea. Toate culturile mari ale istoriei, cultura

elină, cultura italiană a Renașterii, cultura franceză și engleză, toate au fost culturi puternice prin caracterul lor *unitar național*. În ele s'a cristalizat într'un chip admirabil de limpede și de neturburat prin alte înrâuriri, însuș caracterul specific național al acelor popoare. Idealul oricărei culturi trebuie să fie același : de a fi oglinda vie și credincioasă a însușirilor și cusurilor, a firei și simțirii specifice a cutărui popor.

Socialismul ca ideal umanitar și cultural nu poate fi decât naționalist. Cine zice cultură, zice și naționalism. Aceste două noțiuni nu se pot desface, căci ele formează un ce organic. După cum un organism, o ființă vie se compune din materie și din suflet cari amândouă formează o adâncă unitate organică, tot astfel socialismul este un ce organic și unitar care se compune din două părți, o parte socială și o parte culturală-națională.

Socialismul nu se adresează numai omului-animal, el cultivă mai ales partea *sufletească* a omului și în sensul acesta nu mai poate fi vorba de *socialism internațional* ci de *socialismul naționalist* care este al viitorului !

**Imunitatea lui Vaida.** Comisiunea de imunitate va ține astăzi ședință în chestia imunității deputatului Vaida. Se va continua ascultarea martorilor. Sunt citați pentru azi deputații Horváth József, Ráth, Muzsa, Somogyi și Popovici István.

**Cvota.** În ședința de ieri a camerei comisia pentru cvotă a referat despre stadiul demersurilor ei în chestia proporției procentelor pentru

## Străinul.

Eră Duminică n'nr'amiază,  
 Noi stam în prispă strănși în sfat  
 Când s'a ivit pe drumul țării,  
 Un om la marginea de sat.  
 Din pulberea involburată  
 Abia puteai să-l deslușești,  
 Cu pașii largi grăbindu-și mersul  
 Venea în hainele-i nemțești.

La cruce'n deal noi îl văzurăm  
 Cum s'a oprit deodată 'n pas  
 Și s'a 'nchinat adânc drumetului  
 Când a făcut în drum popas...  
 Privea 'ndelung ca dus pe gânduri  
 La zidul zugrăvit cu sfinți...  
 Și sta cu capul gol străinul  
 În ploaia razelor ferbinți...

Când s'a pornit încet la vale  
 Noi ne uitam dela zaplaz,  
 Și nu știu ni-s'a părut nouă  
 Dar aveă lacrimi pe obraz...  
 Când ne-a ajuns a dat binețe  
 Cu glas domol și-apoi a stat  
 Și ne-a întrebat de sănătate  
 Și de nevoile din sat...

Ne-a zis c'ar vrea la sfânta slujbă  
 Să vie-alătura cu noi  
 Și s'a uitat cu-atâta jale...  
 Când a trecut un car cu boi ;  
 Iar la vecernie străinul  
 Stătea cucernic și supus  
 Și-a sărutat duios icoane  
 Cu răstignirea lui Isus.

Când a plecat pe-a spus povețe  
 Cu grai înduioșat și blând  
 Și-atât ne încălzea în suflet  
 Că lăcrămam toți ascultând.  
 Spunea că nu-i păcat mai mare  
 Decât să-ți lapezi legea ta  
 Și vezi îi tremură cuvântul  
 Pe buze, când ne cuvântă.

Apoi s'a dus... Ni eră jale  
 Când s'a pornit la drum pe grui...  
 Dar uite'n țintirim pe noapte  
 Spun că văzură umbra lui.  
 De-atunci tot despre el ni-e vorba  
 Și-atât am vrea cu toți să știm  
 Anume lângă care cruce  
 A'ngenunchiat în țintirim...

(»Țara Noastră«).

Oct. Goga.

## Raze de lună.

-- Fantazie. --

*Necunoscutei.*

— La ce te gândești?  
 — La tine.  
 — Mincinosule!

El o privi zimbînd. În lumina lunii pline, fața ei părea de alabastru iar ochii negri luceau ciudat cu un foc ce părea două flăcări.

Cerul eră albicios de lumină, luna învăluia grădina într'o pulbere diafană de diamante galbene, arborii își proiectau umbrele lor pe cărări, pătând albul prundișului cu negru obscur ; și în toată firea domnea o pace adâncă și impunătoare pe care o marea și mai mult mormurul îndepărtat al unei fântâni ce în umbra pomilor, undeva, își cântă veșnicul și monotonul cântec al sivoiului de apă ce curgea neîntrerupt.

Pe banca lor favorită, unul lângă altul, el cu capul pe umărul ei, ea cu o mână după gâtul lui, stăteau ca fermecați de divină poezie a nopții, de melancolia blondă a lunii, de dragostea vie și calmă a sufletelor lor ce se cunoșteau și se împărtășeau.

— Spune-mi o poveste.

El surse, privind-o iar. Apoi, ridicându-și capul de pe umărul ei, își apropie fața de a ei și o sărută lung pe gura rumenă.

— Iată povestea cea mai frumoasă!

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Magyar Benoid-gáz  
 Részvényársaság.**

Arad, Pécskai-ut 1314.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

cvotă. După cum am arătat deja în nrul nostru de ieri, proporția o va fixa și de astădată M. Sa, pentru că cele două comisii n'au putut cădea de acord.

## Congresul socialiștilor germani în Budapesta.

Sâmbăta trecută socialiștii germani din Ungaria și-au ținut primul congres în Budapesta. Am semnalat azi însemnătatea acestui congres. El dobândește însă o importanță deosebită prin faptul că deputatul german socialist din Austria Engelbert Pernerstorfer a venit ca să rostească două discursuri strălucite în cari el stabilește raporturile dintre socialism și naționalism. În altă parte a ziarului nostru ne ocupăm mai cu dinadinsul de aceste cuvântări. Iată aici discursul lui Pernerstorfer:

»Socialismul se desvoaltă paralel cu cultura unui popor. În Austria a prins mai puternice rădăcini în părțile locuite de germani. Oratorul e de părere, că și în Ungaria socialismul s'a întărit mai mult acolo, unde cultura germană e mai întinsă. Mai ales în timpul din urmă s'au putut constata progrese mari; și aici ideea sufragiului universal a ajuns a fi ideea, cu care se ocupă opinia publică. Dar e natural, ca în sinul fiecărei naționalități socialismul să se desvoalte după individualitatea și particularitățile poporului respectiv. La noi în Austria sunt nu mai puțin decât șase partide socialiste. Aceste partide sau lucrează unite, sau dacă nu se învoiesc autonom. Ideea socialistă le leagă pe toate. Și în Ungaria sunt trei popoare: germanii, maghiarii și slovacii, a căror industrie e pe o treaptă mai înaltă. Despre celelalte progrese nu se poate vorbi în sensul acesta fiind industria lor încă nedesvoltată.

E bine însă că nu lipsește elementul german, care în toate privințele e atât de însemnat în viața unui astfel de stat. Noi germanii stăm pe baza socialismului științific, suntem potrivnicii statului și vedem în stat numai un mijloc de a oprima clasele muncitoare de jos. Tinta, pe care ne-am pus-o, e răsturnarea ordinii sociale existente. Făcând o revizuire guvernelor austriace Windischgrätz, Thaffe, Badeni, oratorul continuă: Parlamentul d'voastră, dlor, parlamentul maghiar nu e nici măcar expresia unor grupări politice, ci numai expresia intereselor mai multor clii, cari întrebuintează parlamentul exclusiv pentru

interesul lor personal. Datoria d'voastră dlor e de a lupta contra acestui parlament și d'voastră aveți dreptatea unei idei curate, înalte pe partea d'voastră. Nu vă lăsați înșelați de a încheia pacturi cu astfel de partide, cum sunt cele cari domnesc acum în Ungaria.

După o discuție, la care iau parte mai mulți oratori, ia iarăș Pernerstorfer cuvântul: Presa va critica poate faptul, că eu țin judecata asupra stărilor politice a unui stat străin. Dar aceasta e doar datoria oricărui politician: a vorbi oriunde și oricând deschis, franc. Poate multora le va părea ciudat, cum noi, cari suntem un partid internațional, vorbim atât de serios despre naționalism. A fi internațional însă nu înseamnă a fi antinațional sau anațional. Datoria socialismului e a sări într'ajutorul oricărui fie el de orice naționalitate.

Șovinismul maghiar e cel mai prost și încăpăținat din lume. Maghiarii, au un parlament, care poate fi numit parlamentul privilegiaților, dar nu un parlament, care ar fi expresia voinței popoarelor din Ungaria. Însă această țară e numai așa de salvată, dacă mai e în general de salvată, dacă ideea democrației va ieși învingătoare. Iar aceasta se va realiza numai când toate popoarele Ungariei vor avea aceleași drepturi. D'voastră veți trăi încă în tura, în care naționalitățile, cari până acum își dormiau somnul cel de moarte, se vor deștepta la o nouă viață. Veți ajunge încă timpul, când toate naționalitățile se vor ridica unite prin ideea democratismului. Trăim în epoca naționalismului: fiecare părțică a unui popor se apără de moarte. Se pare că în ziua de azi toți au sentimentul, că limba, cultura și individualitatea politică-națională e cea mai mare comoară a unui popor. Dacă clasa dominantă maghiară s'ar lăsa condusă de ideea libertății și democratismului și nu de cel mai negru reacționism, atunci ar fi mare pericolul desnaționalizării pentru celelalte naționalități, atunci am vedea poate o desnaționalizare de bună voie.

După mai multe scurte cuvântări, în cari se accentuează cele zise de Pernerstorfer, congresul se amână pe ziua următoare.

## „O chestiune actuală“.

Reproducem o parte însemnată a articolului prim din ultimul număr (133) al ziarului »Lupta«:

»Lupta« a împlinit 6 luni de existență. Iar astăzi când începe a doua jumătate a anului se prezintă cititorilor într'o haină întru câțva schim-

bată. Din fruntea ziarului lipsesc numele dlor dr. Teodor Mihali, dr. Alexandru Vaida-Voevod și dr. Aurel Vlad. Locul lor l-a luat un »comitet de redacție«.

Schimbarea aseasta n'a fost impusă de motive de ordin principiar, ci de motive de tactică politică. Ținuta ziarului nostru va rămânea și pe viitor aceeași: intransigentă când e vorba de interesele neamului românesc, necruțătoare — dar dreaptă — întotdeauna față de toți cei cari vor păcătuți împotriva acestor interese vitale și, înainte de toate, va fi mai pe sus de vederile străme de tendințe confesionale. Regretăm numai că și în aceste vremuri grele suntem nevoiți să accentuăm iarăș caracterul pur național, lipsit de orice nuanțe confesionale, al ziarului nostru. Necesitatea acestei accentuări e un moment ce prezintă luptele noastre naționale într'o lumină prea puțin favorabilă pentru noi.

Revenim. Nu motive de ordin principiar, ci numai și numai considerații de tactică au impus schimbarea aseasta formală. În lupta grea ce ne așteaptă trebuie să avem cu toții mâinile libere: și deputații români și cei din jurul ziarului »Lupta«.

Astăzi o singură străduință trebuie să ne preocupe: organizarea partidului național-român în cadre cât mai largi, cari să cuprindă toate părțile poporului nostru. Străduința aseasta ni-se impune cu atât mai mult cu cât toate greșelile ce s'au făcut în anii din urmă — și s'au făcut destule, n'avem de ce să le tăgăduim, — au fost efluxul acestei lipse desăvârșite a unei organizații temeinice.

»Ne e rușine nouă — scria mai deunăzi un ziar din Austria cu pronunțate simpatii pentru români — să vedem cum deputații naționalității își cer iertare astăzi, umiliți și cucernici, pentru adevărurile spuse ieri«.

Și de rușinea aseasta și de multe alte rușini — nu amintim decât alegerea dela Bocșa — nu vom putea scăpa decât prin o organizare puternică care să le inspire curaj și să le dea tărie celor cari vorbesc în numele unui popor. Necesitatea acestei organizații o recunoaște astăzi toată lumea românească. Cu aceeași unanimitate declină însă cu toții munca cu care e împreună această organizare.

Inițiativa organizației e lăsată, bineînțeles deputaților — zice un ziar popular românesc în numărul său din urmă. — »Dar deputații noștri, trebuie să o mărturisim, în afară de parlament fac prea puțin. Și se așteaptă dela ei să inițieze acțiuni mai mari, cari să însuflețească poporul și să-l câștige pentru viitoarele lupte

— Da, ai dreptate, este cea mai frumoasă poveste ce mi spui tu, dragule!

Tăcură. În aerul răcoros, părea că plutește geniul dragostei. Invăbindu-i în efluviiile ei magnetice, lună plină îi electriza, vibrându-le coardele sufletești într'un mod bizar, care se trăda la el prin o langoare sufletească vecină cu tristețea, la ea cu o dorință vagă de ceva nou, ceva ce nu a mai fost, înălbindu-i fața, înfrigurându-i privirea.

— Imi spui?

El închise ochii, gândind; apoi, după o pauză lungă, începu cu glas domol, ca în vis:

»Orașul este în febră. Mii și mii de oameni umblă încoace și încolo, se întreabă unii pe alții îngrijorați și cu toate că toți știu la fel, totuși ascultă pentru a zecea oară acelaș lucru, aceleași amănunte. Gazetele nu se ocupă decât de aseasta și în fruntea fiecăreia nu se citește decât »Boala Regelui«, căci Regele e bolnav, Regele e pe moarte.

La palat sunt în permanență mii de oameni cari se înscriu în registre și cer noutăți despre mersul boalei; și toți se întorc triști, pe gânduri, cu capetele plecate, abătuți, aproape plângând. Regele moare.

De douăzeci de zile de când durează boala, a fost la palat un pelegrinaj nesfârșit. Iubitul lor suveran, căpitanul, eroul, părintele poporului, Regele Tralaton moare.

Înzadar stau în permanență la capul patului câte trei doctori, înzadar s'au celebrat slujbe la toate bisericile din țară, înzadar regina, mama orfanilor s'a rugat în biserică, în genunchi pe pietrele goale, îmbrăcată în hlamidă și cu coroana de aur pe cap; înzadar prinții și prințesele s'au

posternat în fața altarului: cerul reclamă ce e al lui, pământul își cere partea, Regele trebuie să-și dea tributul vieții.

Patru doctori celebri din străinătate au sosit. S'au consultat, s'au sfătuit, și au dat păreri: nu mai este nici o speranță, Regele moare.

Jalea poporului este de nespus. Toți, cu durerea în suflet își amintesc de faptele eroice și pământești ale Regelui, de calitățile lui, de firea lui blândă, de inima duiosă. Femeile plâng, bărbații se trudesă să-și ascundă lacrimile, tinerii umblă mereu după vești.

Pe un platou al orașului, înconjurat de o grădină enormă, bătrânul și vechiul castel regesc stă întunecos în mijlocul arborilor seculari. Fântânele din grădină plâng, cu un plâns neîntrerupt apropiatul sfârșit al Regelui, copacii scutură câte o frunză care cade încet, legănându-se, producând un foșnet misterios și blând, ca un suspin înfundat. Florile sunt plecate spre pământ având fiecare stropi scilpitori pe petale ca niște lacrimi...

Cerul plumburiu cerne o ploaie deasă și fină care pătrunde prin oase ca un frig ce ajunge la inimă producând un sentiment de durere tristă...

Lumea s'a împrăștiat de lângă palat; Regele este din ce în ce mai rău, este în agonie și sgomotul produs de mulțimea adunată îi turbură ultimele momente. Triști și abătuți, locuitorii se întorc dela palat, așteptând în cafenele, pe strade.

Palatul este sombru, întunecat ca un bătrân hursuz care și-a închis pleoapele; pe nisipul curței de serviciu, o sută de ostași din gardă stau călări pe cai, drepti, nemișcați, pe când o

rază de lumină dela o fereastră din capela palatului se joacă pe poleiala hainelor lor.

Peptarele lor de argint poleit, galbene și strălucitoare, sunt acoperite cu un zăbranic negru. Din chivărele nalte un penaj se lasă în jos, pe spate; săbiile le sunt îmbrăcate în negru, caii negrii.

Este garda Regelui, credincioasa lui gardă, care anunță orașului orice eveniment însemnat; acum este în doliu gata de anunță pe cel mai trist...

Tăcerea era impunătoare; nu vorbea nimeni, numai caii loveau câte odată frunzișul cu copitele...

Tăcuți, palizi, umblând în vârful degetelor ca să nu facă sgomot, servitori, generali, ofițeri, aghiotanți, ministrii, doctori, dame de onoare, se mișcau ca niște stafii prin sălile de serviciu, prin sălile de așteptare...

Regina era de două ceasuri în capelă, îmbrăcată în purpură, cu coroana pe cap, rugându-se... Luminile luminărilor aruncară raze mai vii pe pietrele aurite ale gardei când regina, însoțită de două dame de onoare, se întoarse din capelă.

Ascunsă la ușa camerei bolnavului se opri și ascultă: o horcăială spartă, dogită, sinistă, ca venită din altă lume ieșă din gâtul muribundului... Regina fără un țipet, căzu leșinată în brațele damelor de onoare.

Curând după aceea horcăiala încetă și un mareșal al Curței, ieșind în balcon, strigă în tăcerea nopții:

— Regele a murit!

Un ropot de cai în galop, o sguduitură a gearmurilor pe lângă cari trecură și călăreții gardei regești porniră în goană.

electorale. Și se pretinde în special 'dela deputații noștri inițierea organizării partidului, căci fără organizare nu se poate câștiga nici o luptă. Și apoi e știut că deputații noștri n'au misiunea să câștige lupta în parlament, ci să organizeze și să disciplineze organismul nostru politic în afară de parlament».

Părerile aceste le întâmpinăm, în fel și fel de variante, zi de zi, în discuțiile bărbaților noștri fruntași, în conversațiile de lângă mesele verzi ale cafenelelor, — dar n'am văzut un singur pas serios, o singură pildă vrednică de a se urma.

E în orice caz exagerat să aștepti toate dela mâna aceasta de deputați români, a căror putere de muncă e absorbită de lupta grea parlamentară. Ei nu pot fi, în același timp, și în parlament și în provincie, între miile de români, de cari îi leagă cea mai sfântă dragoste de neam.

N'avem astăzi decât 14 deputați români, dar ne aducem aminte că la alegerile din urmă am avut aproape cincizeci de candidați de deputați și la viitoarele alegeri vom avea, poate, și mai mulți.

Că deputații aleși n'au ținut adunări în cercurile lor își găsește explicație în împrejurarea că au fost reținuți de lupta eroică și îndelungată ce au dat-o în parlamentul țării. Cum se explică, însă, tăcerea deputaților nealeși?

Credem că am atins punctul de unde trebuie să se pornească organizarea partidului, — cu concursul nețărnut al deputaților aleși.

E un păcat național al nostru, ca totdeauna să lăsăm pe alții când e vorba de a face. În cazul de față însă e chestie numai de *inițiativă*. Și e logic, dacă inițiativa se lasă deputaților, cu atât mai mult, că nu e vorba de o acțiune sporadică și izolată, ci de o mișcare, care numai dela centru și numai în conțelegere se poate pune la cale.

Inceputul trebuie făcut pe toată linia și întru cât se poate *deodată*. Munca deputaților e foarte grea — prin organizarea partidului însă s'ar ușura în măsură foarte mare și s'ar ușura peste tot lupta politică, ce avem s'o purtăm — o știm cu toții.

Suntem datori cu toții dară să muncim pentru organizarea partidului. Dar inceputul, inițiativa!?

Cu pieptarele lor strălucitoare sub zăbranicul negru, cu chivările nalte, cu penagele în vânt, pe timpul acela noros și ploios, garda pareă o armată de strigoi, o ceată de fantome, prevestitoare de rău.

— Regele a murit!... Regele a murit!... strigă comandantul lor mai la fiecare pas; și la fiecare stradă, câte doi-trei călăreți se despărțeau de ceată, apucau pe direcția aceea, repetând mereu: Regele a murit!

Zornăitul săbiilor, goana nebună a călăreților, strigătul prelung, lugubru, tăcerea din oraș dădea acestor anunțatori de rău un aier macabru.

Cinci minute după plecarea lor, o bubuitură formidabilă, descărcarea a zece tunuri, sguduî capitala și aproape îndată clopotul cel mare dela catedrală sună prelung și trist: bam... bam... bam... Lui, îi urmară toate clopotele bisericilor din oraș și în aierul nopții triste și de nenorocire, făceau o muzică de jale, o cântare de doliu. Regele a murit!... Regele a murit!... se auzeau din când în când glasul soldaților anunțatori risipiți prin oraș... Regele a murit!... părea că plâng clopotele... Regele a murit!... șoptia cu durere poporul. Și întreaga populație îndurerată izbucni într'un plâns enorm care se ridică în hohote spre cer, amestecându-se cu plânsul clopotelor...<

Își ridică capul după umărul ei și o privi adânc în ochi. Luna îi trimetea razele drept în fața ei palidă, cu privirea sticloasă a ochilor deschiși mari.

Ei îi luă capul între mâni și o sărută apăsător. Cu un gest grațios și pătimaș, ea îi puse brațele în jurul gâtului și-l strânse la piept.

— Și cât îmi iești de dragă!

— Dragule, dragule!...

Roma, Iunie 1907.

Pompiliu Robescu.

Cel dintâiu pas credem ar fi o întrunire a deputaților și a fruntașilor din cercurile electorale pentru o înțelegere. Ori cel puțin avizarea tuturor celor chemați de a începe acțiunea.

Pentru a duce în îndeplinire organizarea partidului cea dintâi condiție este *organizarea factorilor organizatori*. Iar pe acești factori cine să-i organizeze!?

## Concertul dela Oravița.

— Raport special al «Tribunei».

### Preludiu.

Sâmbătă la 7 ore coborîm în Oravița. În oraș lume multă. Notarii, aceste figuri bine cunoscute în politica națională și-au ales Oravița ca loc de întâlnire pentru obișnuita lor adunare anuală. Aici sunt și notari cinstiți. — Corbi albi. —

Sara în grădina dela »Coroană« masa românească e podoaba tuturor. În fruntea ei ocupă loc doamna Margareta dr. Meșter, doamna dr. Cigareanu cu sora d-neaei.

Doinele românești își iau avânt și când un patriot voește să le asmuțească, se ridică doamna dr. Cigareanu și îi dă o lecție, pe care nu va uita-o koșuthistul. Nici Oravița nu e scutită de boala șovinismului maghiar.

### Hora.

Se încinge apoi horă lină, o horă românească în jurul mesei noastre.

La 4 ore masa se ridică și oaspeții se retrag să se odihnească ca Dumineca cu puteri noi să serbeze jubileul de 25 ani al reuniunii de cântări »Concordia« din Oravița-română.

### Duminecă.

#### La biserică.

La orele 8 și jum. se primesc delegațiile în curtea bisericii.

Se începe apoi serviciul divin pontificat de dl protopop al Lugoșului George Popoviciu, Vict. Porușiu, Corneliu Strîmbei Ioan Ienea și diacnul Balota. Răspunsurile liturgice le dau trei coruri și anume: Până la Cheruvich corul din Broșteni, dela Cheruvich până la Irmos corul jubilent și de aici până la fine »Armonia« din Ticvanul-mare. După serviciul divin urmează ședința festivă ce se ține în curtea bisericii.

### Ședința.

Întru aplauze și bubuituri de trăsuri deschide prot. Porușiu ședința.

Într'o cuvântare bine încheată arată însemnătatea și foloasele Reuniunii. În decurs de 25 ani Reuniunea »Concordia« a dat 51 concerte cu 233 cântări, 58 piese de teatru. Are 3 membri onorari 25 fondatori, 34 ajutători și 58 activi. Arată activitatea Concordiei și premiile ce le-a obținut dela înființarea ei și până azi. Mai însemnate sunt două: cel din 1907 din România și cel dela Lugoș, în 1906, unde a luat premiul întâiu.

Partea leului e a dlui conducător Ioan Bogdan. În semn de recunoștință dl protopop îi prezintă din partea inteligenței din Oravița un cadou.

Toți membri corului primesc medalia de bronz cu inscripția »Griji, năcazuri toți uitați și cântarea intonați« iar pe revers »Concordia« 1882—1907. Încă înainte de decorare se salută.

### Delegațiunile.

Președintele salută delegațiunile corurilor ce au participat la sărbătoare. Primul e Lugoșul (dr. Vălean și dr. Iuga). Corul gr.-cat. (George Popoviciu, Ioan Ienea, P. Jucu) Bozovici (Ilie Ruda) apoi Oravița corul gr.-ort., corul german, Armonia Ticvanul-mare, Seca corul gr.-cat., corul din Ticvanul-mic, corul din Broșteni, corul din Ciciova, etc. (prin delegați).

### Corurile.

Toate corurile fără excepție au dat dovadă de o disciplină extraordinară. Cântările au fost executate admirabil. Mai pe larg vom vedea la teatru. După ședința urmează

### Banchetul.

La orele 11½ ne întâlnim în grădina »Coroană«. Luăm masa. Cel dintâiu care cuvântează este dl

George Popovici protopopul Lugoșului, toastând pentru dl Bogdan.

Muzica intonează doinele noastre și veselia crește. În mijlocul veseliei al doilea orator este tot dl protopop Popovici. »Ținutul Oraviței e frumos și ce e mai mult e românesc, meritul e al poporului și al stălpilor lui, al conducătorilor lui, căci așa conducători ca în ținutul Oraviței numai laudă merită. Ei sunt conștii de misiunea lor».

Dl Bogdan salută pe delegați. Fără ei, cununa inteligenței din loc ar fi fost lipsită de cele mai frumoase flori.

Dl dr. A. Vălean: »Doina românească este sufletul vieții noastre, doina românească am moșnit-o dela strămoși și trebuie cultivată, căci datori suntem a o da mai departe«. Dânsul vorbește în numele corului din Lugoș.

Dl dr. Ilie Grosșan într'o vorbire românește simțită salută Oravița în numele urmașilor generalului Doda.

Dl advocat Grosșan se coboară jos la talpa țării, la popor își exprimă încrederea în el. Deși lasă mult de dorit dar dă dovezi de redeșteptare și începe să pună capăt servilismului. Pentru acest popor golește păharul. Dl dr. Juga, cu o destoritate excelentă amusează publicul cu declamări comice. Se încinge apoi o veselie mare, adevărat românească, cu doine. După banchet mergem la teatru. Înainte de teatru însă se cetesc

### Telegramele:

»Carmen« din București. Societatea »Carmen« trimite surorii de cântări »Concordia« prinosul său de dragoste, și roagă pe Atotputernicul să-i dăruiască viață îndelungată și rodnică.

Bocșa-montană: »Regretând, că nu suntem în poziția de a participa la festivitatea iubilară a reuniunii surori, dorim serbarea și a jubileului de aur».

Dr. Teodor Teimer președintele Reuniunii de cântări din Bocșa-montană.

Telegramele se citesc între aplauze frenetice. La orele 5 și 15 masa se ridică spre a asista la concert.

### La teatru.

Cunoașteți pe venerabilul bătrân Brediceanu? L-ați văzut entuziasmat vre-odată? Acesta-i cercul dânsului. Insuflețirea coriștilor până la teatru și acolo e de nedescris.

Cortina se ridică și frumsețele portului românesc ne dau un tablou de toată frumseța. Curajul băieților tineri e fala conducătorilor. La un semn dat, corul începe și tot se schimbă în vis și în fantazie. Românul plânge și râde pe scenă și se îndeamnă »să cânte iar doina cea de-alaltăseară«. Românul

»Până-i lumea n'ar cânta,  
Să nu-i plângă inima».

Inima-i plânge de un dor neimplinit, pe care nu-l putem ajunge decât prin cultură. Ea este arma noastră și »Poporul meu așteaptă ca noi să-l apărăm».

Nu peste mult »Trece dorul suspinând« și ne zice »Astăzi mâne cine știe« și românul tot ar vrea să mai trăiască, căci »Nu cânta să mor».

Cinci coruri s'au produs și toate cinci numai failă au adus bravilor conducători. Fețe vesele înaintează spre grădina »Coroana«, unde s'a început jocul.

### Jocul.

Preoți uniți și neuniți joacă împreună. În Oravița sunt numai români și ei cred ce vor și ce pot. Suvenirile din Oravița vor fi eterne pentru ceice au avut fericire de a fi martori la sărbătorile acestea. *Vivat Oravița!*

S. a. Lida.

## Dela conferința învățătorilor din tractul Arad.

Publicăm de astădată discursul, cu care dl inv. Ioan Vancu, a deschis conferința învățătoarească a tractului Arad:

Mult stimabilelor doamne, d-soare!  
Mult stimaților domni și frați colegi!

Pe timpul când era poporul român considerat și pretins a trăi numai ca sclav, nici atunci națiunea noastră n'a putut fi mai îngrijorată de



soarta culturii sale naționale și de viitorul ei, precum este și trebuie să fie azi.

Avem dreptul firesc și datorința a fi îngrijiți deși vitalitatea noastră este și trebuie să fie ca stânca cea de granit, pe care nici cele mai măpraznice valuri ale mării să nu fie în stare din ea nimic a demola.

În credință, sentiment național, iubire de neam și de patrie și de tot ce poate sta în serviciul adevăratei culturi, a adevăratului progres — tari să fim! Neconștient tari să fim, ca astfel, de valorile aceste de încercare atât de furtunoase și amenințătoare atinși fiind, să rămânem teafări, întregi precum ne-a lăsat bunul Dumnezeu; iar de țaria noastră, de credință, conștiința, de iubirea noastră de neam și de patrie, ținta și scopul valorilor de încercare, să se zdrobească, ca și valorile cele ce ating stânca cea de granit.

Avem însă să ne facem socoteală cu împrejurarea că cu timpul au înaintat și forțele și mijloacele cu cari pentru salvarea vieții noastre naționale fără periclitarea ei, avem a lupta; pentru că: sânta moștenire dela falnicii noștri străbuni moștenită și ca dela posteritate binecuvântare să primim cu mai mare sântenie, avem a o păstra și iarăș moștenire a o lăsa.

Între împrejurările actuale nouă învățătorilor ni-se dă o temă foarte grea de rezolvit; adevăr însă, că nu numai nouă învățătorilor ci tuturor, întreg neamului românesc, începând dela vlădică până la opincă și viceversa.

Să nu uităm însă: că deși toți avem datorința, de a deslegă tema spre binele și folosul neamului nostru în special și al patriei în general, noi învățătorii suntem mijloacele de prima forță, noi suntem executorii legii și învățătorii primului dascăl, noi suntem aceia dela cari neamul nostru așteaptă și cu tot dreptul poate pretinde, luminarea, educațiunea lui, instruirea lui pentru a da piept cu orice năcaz obvenit ori dela ai săi ori dela adversarii lui naționali. Toți acelalți factori ai neamului nostru sunt și pot fi numai mijloace ajutătoare la edificarea în adevăratul înțeles al edificiului nostru național, ca acela să poată sta în serviciul binelui și fericirii scumpei noastre patrii. Noi suntem arhitecții, în mână noastră este planul edificiului, în mână noastră este materialul, pe mâinile noastre sunt instrumentele, prin urmare dela conștiința noastră și dela cunoștințele noastre va depinde soarta, viitorul și trăinicia edificiului nostru.

Cumcă ce coloare vom da edificiului nu prea mult impoartă, — o facem aceasta precum pretinde pretinsul stăpân, dar o facem cu cea mai perfectă credință și deplină convingere, cumcă coloarea aceea, chiar cu cel mai fin uleu de ar fi amestecată, totuș vânturile, ploaia și arșița soarelui o va face să și schimbe frumuseța și în scurt timp și în modul cel mai imperativ ne va demanda să-i dăm iarăș cutareva colorit, pentru a cărui efeptuire orice măiestru s'ar angaja, valoarea și trăinicia edificiului va rămânea nealterată; iar de baza fundamentală a edificiului nu se va putea atinge ca să nu se dea de gol ori mai curând ori mai târziu.

Drept aceea de baza fundamentală a existenței poporului nostru ca națiune română, să avem grijă. — De nu vom putea din destul în școală vom avea destulă ocazie afară de școală; dar nu-i permis a trece cu vederea nici pe un moment ocaziunea, ci »Sus să avem inimile« !

Cred că mi veți da voie puțin să abuzez de paciența Prea stim. dvoastră, și vă atrag atențiunea asupra unei scrisori, scrisă acum câteva săptămâni de fala și mândria noastră națională Ioan Slavici. — În aceea scrisoare Slavici descrie viața poporului din orașul Fribourg. Acel popor este compus din vre-o 20 de neamuri. Diferitele limbi și dialecte nici în minte nu le vin a face chestie de naționalitate. Și țin de mare păcat a se atinge de cel mai scump sanctuar al unui popor, de limba și de legea lui. — Acolo nimenea nu e considerat de străin. Toți sunt frați deopotrivă. Principiul lor este ajutorarea tuturor celor ce vin în mijlocul lor, făcându-le viața plăcută și ușoară, ca astfel să se poată considera de frați.

Această împrejurare îi face indestuliți și fericiți. — Lucru firesc apoi, că numai o astfel de de creștere, o astfel de cultură poate fi baza fericirii unui popor și printr'ansul a patriei.

O asemenea cultură se poate însă câștiga exclusiv numai în școala confesională, care este fiica maicei noastre, a sŃtei biserici.

Aceste două foculare până ce nedespărțite vor sta în serviciul culturii neamurilor — nu va fi acel demon care să poată dărîmă edificiul lor național.

Îndată ce aceste două instituțiuni se vor despărți, una va lucra contra celeialalte și în fine ambele se vor dărîmă și cu dănele se va pierde și poporul, atunci noi vom ajunge ca un al treilea să rădă de noi adecă: »Inter duos litigantes«.

Deși cu multă întristare sufletească, dar trebuie să cunoaștem și să vedem cumcă în contra vieții noastre naționale s'a pornit un curent foarte periculos. — Noi învățătorii școlii confesionale, să nu fim însă așa de rău surprinși de acest curent, ba putem zice chiar atentat în contra existenței noastre naționale pe care până aci a salvat-o școala confesională, dar să nu fim nici înfricați de intimidările puse în perspectivă și cu atât mai vârtos să nu ne lăsăm amăgiți de momelile stăpânirii, pentru că: noi cari am încărunit și încărunit la catedră, noi știm mai bine cum și de unde vine acest curent nesănătos. — Până când noi cei oțeliți de zelul muncii noastre, înțelegându-ne nobila noastră misiune, acest curent nesănătos semnele reumatismului le va lăsa chiar în elementul acela care a provocat curentul, iar noi întregi și sănătoși, drept îndreptând cuvântul adevărului vom rămânea și împreună cu noi și poporul nostru. Aceasta însă o vom ajunge numai așa, dacă pe nici un moment nu ne vom abate dela adevăratul principiu al școlii conf., care ne învață să creștem popor luminat, creștini buti și oameni de omenie.

Școala confesională este aceea instituțiune care ne învață propagarea păcii, dragostei creștinești, frățietății, dreptății și libertății; căci unde vor predomină aceste scumpe și sfinte principii, numai acolo poate fi poporul și printr'ansul patria fericită; prin urmare ceice luptă pentru biruința acestor principii, numai aceia sunt și pot fi adevărați luminători și binevoitori ai poporului și totodată și buni patrioți, iar nu de aceia cari tind într'acolo ca aici în moșia noastră, în pământul nostru, în vatra și patria noastră să ne facă viața amară, aici urde tot ce avem mai prețuit și mai scump — avutul și sângele nostru — pentru scumpa noastră patrie cu drag să-l jertfim.

Precum în trecut am dovedit, așa și de prezent, precum și în viitor să dovedim nu numai patriei iubite, ci chiar lumii întregi, cumcă noi învățătorii școlii confesionale cari din toate puterile și cunoștințele noastre năzuim a crește patriei oameni luminați la minte, crescuți în spiritul învățăturilor dlui Isus Hristos, adecă creștini buni și oameni de omenie și devotați iubitori de patrie, — noi suntem cei dintâi binevoitori ai neamurilor și totodată și buni patrioți. Aceasta o accentuez pentru că foarte des suntem tractați cu contrarul trăgându-ne la îndoială cea mai prețuită virtute română »patriotismul«.

Dela această formă de creștere și educație fiind firească și de Dumnezeu impusă, nici o lege lumească nu ne va putea opri și de o astfel de școală, orice forță străină de principii sus indicate, se va zdrobi și orice tendințe cu scop tendențios nu numai inoportune ci chiar zadarnice se vor dovedi.

Acum însă când școala noastră conf. peste puțin timp pe lângă autoritățile noastre prin legi fundamentale recunoscute, va avea și din partea stăpânirii, atunci și mai vârtos trebuie să steie la culmea misiunii sale apostolice iar dascălul român cu cea mai deplină încredere, frăție și dragoste, umăr la umăr cu venerata preoțime și inteligență să conlucre ca școala rom. conf. să fie la culmea misiunii sale și atunci cu siguranță, mândri și superbi vom putea privi la viitorul și rezultatul școlilor noastre rom. conf. pe ai căror adevărați apostoli și frați colegi din incidentul întrunirii la conferința despărțământului nostru arădan convocată pe ziua pe azi — cu inimă frățască îi salut cu un »Bine-ați venit!« și declar ședința conferinței de deschisă.

## Chestia croată.

Guvernul s'a săturat până în gât de obstrucția croată. Ar vrea cu tot prețul să-i pună capăt, dar nu știe cum.

Se afirmă, că după ce se va termina discuția asupra titlului se va vota repede întreg proiectul, adăugându-se la primul articol un amendament, care consideră întreg proiectul ca primit.

Altă versiune este, că guvernul va retrage ambele proiecte și le va pune în vigoare prin ordinațiuni.

O a treia informațiune spune, că obstrucția se va menține numai până la art. 5, căci situația politică din Croația nu le permite deputaților croați să continue și mai departe cu obstrucția. În acest caz proiectul se va vota pe la jumătatea lunii acesteia.

Situația banului e foarte critică. În Croația sprijinirea lui Rakodczay e timbrată ca tradare de patrie. Astfel banul nici nu-și află bărbați politici pentru guvern. După toate probabilitățile va compune numai un guvern de funcționari.

Guvernul și-a propus a oprimă obstrucția croată prin aplicarea strictă a regulamentului și prin detragerea cuvântului.

## Din România.

**Intrunirea dela Iași.** Dl Iorga a sosit Duminică dimineața la Iași. La ora 5 seara a avut loc în școala »Pastia» întrunirea publică anunțată. Lume multă. În loji număroase domnișoare, în costume naționale.

Prezidează dl Manolescu-Mladian, care spune, că e fericit să prezideze întrunirile național-democrate. D-sa acordă cuvântul dlui Iorga, care începe prin a spune, că se ține de cuvânt în ceea ce privește promisiunile făcute. Cu privire la activitatea sa, va veni odată pe lună în Iași pentru a se conslătuți cu cetățenii alegători.

Inițierea bibliotecii e pe cale de a se realiza, căci a primit număroase donațiuni în cărți, și pentru chirie, iar d-sa donează diurna de 400 lei pe care a primit-o și o va efectua pentru dulapurile necesare. Vorbește îndelungat asupra organizației parlamentului și alcătuirea majorității. În privința interpelării sale, spune, că unii l-au îndemnat să fie drastic, alții violent, alții blând. D-sa a ales ultima cale, sperând să găsească inimi, pe cari să le poată mișca. De altfel a fost avertizat de prieteni, despre atitudinea camerei față de d-sa, ceea ce s'a întâmplat.

Critică pe aleșii colegiului al 3-lea, cari n'au luat cuvântul, când d-sa a ridicat chestia amnestiei. Atacă vehement pe conservatori, răspunde dlui Sturdza, zicând că va învăța și d-sa constituția și promite că a doua oară va fi în cuvântarea sa cât se poate de vehement.

Dl Cuza urmează la tribună. D-sa desvoltă necesitatea inițierii unui partid național-democrat și desfășură un întreg program. D-sa apoi atinge chestia amnestiei și dă citire unei telegrame, pe care adunarea s'o aprobe a se trimite regelui, prin care se cere amnestie pentru cei implicați în ultimele războaie. Adunarea aplaudă și aprobă telegrama.

Dl Iorga mai ia odată cuvântul și spune că d-sa n'a avut nici o legătură cu tinerii liberali. E drept că d-sa a fost rugat, dar n'a acceptat. A cerut numai să se voteze și tinerii liberali, pentru că n'au păcatele celor bătrâni. Aici dnul Iorga e întrerupt de dl Cuza, care spune că tinerii liberali sunt mai răi ca cei bătrâni.

Dl Iorga continuă spunând, că nu se va înscrie niciodată într'un partid politic și dacă va face altfel, să fie bătut cu pietre. După ce mai vorbește dl dr. Cosmovici, întrunirea se isprăvește la orele 7 seara. Oratorii au fost des aplaudați.

**Serbările din parcul Expoziției.** Societatea pentru cultura și ajutorul femeilor, a cărei prezidentă e d-na Sc. Ferechide, a organizat în parcul expoziției mari serbări, cari s'au început Duminecă și s'au terminat Luni seară.

În acest scop s'a intervenit pentru deschiderea casinului și funcționarea jocului de cășori. Dl Anton Carp, ministrul domeniilor, a refuzat deschiderea casinului sub cuvânt că statul e în proces cu foștii antreprenori ai casinului, iar ministrul de interne a refuzat să acoarde autorizarea pentru jocul de cășori. Atunci s'a intervenit direct la dl Sturdza și primul-ministru nu numai că a refuzat cererea, dar a ordonat cu aceste jocuri să fie pentru totdeauna cu desăvârșire oprite.

Doamnele cari au organizat serbările au obținut numai deschiderea casinului pentru a aranja acolo un bufet.

## Viitorul culturii ungurești.

Zilele acestea s'a ținut la Cinci-Biserici (Pécs) congresul societății muzeelor și bibliotecilor ungurești. Președintele acestei societăți culturale, fostul ministru *Wlassics*, a rostit aici o lungă cuvântare de deschidere. Această cuvântare sau mai bine conferință este interesantă pentru noi.

»Ideea pentru care *Wlassics* a plecat este *descentralizarea culturii ungurești*. Orașele din provincie vor trebui să ajungă și ele centre culturale în cari să se cultive artele și științele. Ele vor trebui să aibă muzee și biblioteci. Aprobă pe profesorul Than care cere înființarea succesivă a patru universități nouă încât numărul lor total să se urce la șase. Înflorirea culturii provinciale va hrăni cultura din centru cu noi puteri, nouă sucuri de viață. Când potrivnicii noștri vor vedea că ne aflăm pe *temelia trainică a culturii neătârnatore și originale ungurești*, atunci ei vor amuși. Toate puterile noastre trebuie îndreptate spre punctul acesta. Școlile noastre, ba mai mult chiar, *toată viața statului nostru, constituția și administrarea lui vor trebui puse în slujba acestui ideal*.

Mai respicat și mai franc chiar decât *Wlassics* a formulat ideile acestea Arpád Berczik, spunând la banchet că locuitorii orașului Cinci-Biserici au împlinit o înaltă menire patriotică maghiarizându-se și cultivând și răspândind tot mai mult limba și duhul unguresc.

Nu aveam nimica împotriva întăririi și înfloririi culturii ungurești în sinul poporului unguresc. Fiecare națiune are dreptul de a se întări și de a-și sporii puterea sa culturală, dar cerem ca aceasta să nu se facă pe socoteala celorlalte culturi. Fiecare cultură să rămâie înăuntrul limitelor puse de natură, în sfera poporului respectiv.

Cultura ungurească însă se întărește pe socoteala celorlalte culturi. Reprezentanții ei socot că în țara aceasta ea are singură dreptul de a fi sprijinită de stat și că celelalte popoare sunt bune numai ca un element menit să îngrașe solul culturii ungurești. Aceasta rezultă din cuvintele lui *Wlassics*, care spune că statul, constituția și administrația trebuie toate puse în slujba ei exclusivă. Iar dramaturgul Berczik o spune și mai deschis, că locuitorii orașelor au datoria patriotică de a se maghiariza.

Această concepție este greșită și unilaterală. Ea servește interesele unghurimii. Cultura ungurească azi are într'adevăr un teritoriu cu mult mai larg, decât i-se cuvine prin firea lucrurilor. În loc de a se restrânge la un popor de 8—9 milioane (mai mulți unguri nu poate scoate nici statistica atât de binevoitoare a statului) ea are aierul de-a se întinde asupra celor 17—18 milioane câte locuiesc în țară. Căci cui îi trebuie aici șase universități? Cele două existente sunt de-ajuns pentru a satisface tre-

buințelor culturii ungurești. Plusul este destinat de-a întări unghurimea între naționalități. Pentru ce trebuie sutele de licee ungurești și miile de școli primare? Ele slujesc acelaș scop de asimilare și cucerire.

Aceasta este o stare nefirească. Prin deșeptarea și dezvoltarea progresivă a celorlalte națiuni, întinderea nefirească a culturii ungurești va încetă, ea va fi redusă și readusă la granițele ei firești cari nu pot trece dincolo de poporul unguresc.

Pentru aceea credem că viitorul culturii ungurești este mai mic și mai modest decât visează d-nul *Wlassics* și ceilalți imperiaलिști ai culturii ungurești.

## Din străinătate.

### Raporturile dintre Germania și Franța.

**Infrățire germano-franceză.** Francezii, cari s'au întors dela întrecerile de regată din Kiel laudă mult prin ziarele franceze amabilitatea, cu care i-a primit împăratul Wilhelm. Ziarele adaugă un comentariu, în care spun, că dela chestia marocană relațiile dintre Franța și Germania nu numai s'au îmbunătățit, ci acum se poate conta chiar pe o apropiere dintre cele două țări. Cel mai însuflețit propagator al acestei idei de infrățire e deputatul francez și fostul ministru de războiu Etienne, care venind la Kiel a fost primit de cancelarul Bülow în audiență. Reîntorcându-se la Paris a fost asaltat de ziaristi, cari erau curioși să știe ce-au vorbit cu Bülow. Deși Etienne a fost foarte rezervat față de corespondentul lui »Temps«, totuș se speră o ameliorare a relațiilor franco-germane.

### Conferența dela Haga.

**Delegații conferenței la regina Olandei.** Ministrul externei Vau Têts van Goudriaan a prezentat reginei pe președintele conferenței Nelitow. Acesta făcu pe urmă prezentarea celorlalți delegați. Regina a conversat cu fiecare delegat în parte.

### Portugalia.

Primul-ministru Franco a declarat unui corespondent al ziarului englez »Daily Express«, că dictatura va ține numai până când vor declara partidele de opoziție, că vor conlucra în viitor pentru binele țării. Până atunci guvernul nu va cedă. Cărmuirea se va sili să ridice țara din punct de vedere economic și atunci poporul va fi mulțumit cu regimul actual.

### Apel către reprezentanții comunității de avere din graniță.

#### Fraților grănițeri,

În 6 Iulie a. c. iar suntem chemați la o ședință extraordinară a comunității de avere, în cauza înființării gimnaziului din Caransebeș. Aname înaltul Ministeriu a aprobat înființarea gimnaziului, dar n'a primit studiul limbei române de studiu obligat, ci numai facultativ, pentru ceice vreau să învețe. Condițiunea ca fii grănițerilor să fie preferiți la primirea în gimnaziu s'a respins, iar banii votați atât dela oraș, cât și dela comunitate cere se fie depuși la oficiul de dare.

Pripa în care s'a conchemat această ședință, iar o să ne afle nepregătiți, pentru aceea grăbesc a vă atrage atențiunea și a apela la Dvoastră, ca să nu mai ascultați de făgăduințele nimănui, ci să prelindeți cu toții revocarea deciselor aduse în cauza gimnaziului, pentru că nimic nu s'a împlinit din ceea ce s'a făgăduit.

Doară vă aduceți aminte cum dl președinte a

accentuat și a susținut sus și tare, cumcă numai așa vom da banii, dacă ne va garanta aceste modeste cereri, iar când i-am observat chiar eu, că deși vor da acum ceva, mai târziu iar vor retrage, cum s'a întâmplat și în alte locuri, mi-a spus că va face un contract ca drepturile odată primite, nici când să nu le perdem.

Și iată că nu numai că nu vor fi preferiți pruncii noștri, ci din contră poate persecutați, precum se și întâmplă pretutindenea pe unde sunt gimnazii stăine printre români.

Prin urmare drept au avut toți aceia, cari i-au luptat contra votării acestor sume pentru atari gimnazii. Drept aceea vă rog din inimă curată, nu mai ascultați de Man și Bran, și numai votați de a oarba tot ce zice comitetul, ci ca frunți ai satelor, alegeți din încrederea fraților D-Voastră, rădicați cuvântul și ziceți holt, așa nu mai merge. Cereți unanim adecă cu toții revocarea deciselor aduse în cauza aceasta și nu dați banii noștri crunți adunați din sărăcia părinților noștri binele nu ne voesc.

Altcum bine ar fi și aș ruga pe toți ca în ziua ședinței, adecă Sâmbătă la 8 ore dimineața se fie adunați cu toții la »Pomul verde« în sala mare căci în sala noastră poate ne va închide președintele ușa, cum a făcut-o și nainte. Aci apoi să ne sfăluim frățește, ca să nu fim iar de răsul lumii, și să nu cădem sub ura nepoților și strănepoților noștri, cari cerșitori vor ajunge dacă lucrurile merg tot așa.

Să ne vedem cu bine fraților grănițeri!

Jablanița în 1 Iulie 1907.

George Tatuca.

## AVIZ!

Implinindu-se semestrul, sunt rugați toți abonentii să binevoiască a trimite prețul abonamentului pe jumătatea de an ce vine ori pe cuartal.

Nu mai puțin sunt rugați restanțierii să binevoiască a-și achita ce datorează.

Abonamentul pe un an 24 Cor.

pe 1/2 an 12 Cor.

pe trei luni 6 Cor.

Se plătește anticipative!

ADMINISTRAȚIA.

## NOUȚĂȚI.

A R A D, 2 Iulie n. 1907.

— **Pe calea cu măracini.** Azi i-s'a înmanat redactorului nostru responsabil Ioan N. Iova decisiunea senatului de acuză din Oradea-mare, prin care e încunoștiințat că excepțiunile date în contra punerii sub acuză au fost respinse, iar actele au fost transpuse procuraturii regești.

Redactorul nostru responsabil e acuzat pentru darea în publicitate a adresei de simpatie trimisă de colonia română din Viena deputatului dr. Alex. Vaida-Voevod, care adresă s'a publicat în nrul 79 al ziarului nostru.

— **Hymen.** Ni-se anunță cununia dsoarei Valeria Popoviciu (Globucraiova) cu dl George Sdicu (Straja), care se va celebra în 1/14 Iulie a. c. la orele 11 a. m., în biserica gr. or. rom. din Globucraiova.

Felicitările noastre!

— **O declarație.** »Gazeta Transilvaniei« publică în nrul său de azi (135) următoarea declarațiune, pe care o reproducem, fără a o comenta:

În urma procedurilor cavalești urmate țin să se știe, că în acord cu opinia martorilor mei, nu află de lipsă a mai apela la justiție pentru injuriile aduse mie sub marcă politică în cunoscuta campanie purtată în câteva ziare române împotriva mea.

Tot asemenea nici contra ziarului »Elöre«, care m'a atacat pe mine și ca român și ca director de bancă, precum și institutul, în fruntea căruia

stau, conform hotărârii luate în ședința plenară a direcțiunii noastre, forul competent în raport cu »Economul«, nu ne vom dimita nici la polemici nici la procese de presă. Astfel las, ca justiția anterioară invocată să-și urmeze cursul față de cei ce în »Elöre« își încearcă apărarea cu afirmații fără temei și discuții personale, cari nu pot atinge. Cluj, 28 Iunie 1907. Dr. Amos Frâncu.

— **Rectificare.** Ni-se cere publicarea următoarelor: Onorată Redacțiune! În prețuita foaie »Tribuna« din 13/26 Iunie s'a publicat un raport despre vizitațiunea canonică a Ilustrității Sale Dnii Episcop I. I. Papp care grațios a binevoit a o face și în tractul protopresbiteratului Timișorului în comunele Fenlac și Secușigiu, în care raport dl corespondent a strecurat o eroare din necunoașterea persoanelor — căci nu preotul sârbesc — ci ginerele meu preotul capelan Iosif Petcu din Bazoș în numele meu și a poporului român a binevenit pe Preasfinția Sa precum judele comunal Arsa Stăniș în numele comunei politice. Fenlac, 14/27 Iunie 1907. Moise Babescu, paroh.

— **Necrolog.** Văd. Grigorie Venter născută Teresia Lucaciu, cu inima frântă de durere, aduce la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoștilor, că mult iubitul și neuitatul soț, tată și socru, Grigorie Venter, avocat, în 30 Iunie st. n. la orele 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> seara, în etate de 66 ani, în urma unui morb repentin, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământești ale scumpului decedat se vor înmormânta în 2 Iulie st. n. la orele 6 d. a. în cimiterul-de-sus din Arad în cripta familiară.

Parastas pentru fericita pomenire a scumpului decedat se va ține în 4 Iulie st. n. la orele 10 a. m. în sfânta biserică gr. cat. din Șiria.

Șiria, în 1 Iulie st. n. 1907.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Emil Venter, dr. August Venter și soția născ. Pușcariu, Victoria Venter, ca copii.

— **Înștiințare.** Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile »Școlii pentru economia și industria de casă« pentru anul școlar 1907/8 se vor începe în 15 Septembrie n. În anul școlar 1907/8 va funcționa atât secțiunea economică a școlii cât și cea industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instrucțoară doamna Iulia Dancăș) va cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatură, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chimia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: curs de toamnă dela 15 Septembrie până la 15 Ianuarie, curs de iarnă dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie și curs de primăvară dela 15 Aprilie până la 15 Iulie. Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuiască în edificiul școlii strada Baier nr. 1 (edificiul »Albinei«.)

Se vor primi numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară. Instrucția va fi exclusiv în limba română. Se va conversa însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescise: pentru cursul de toamnă și de primăvară: elevele interne solvesc lunar cor. 50—, cele externe cor. 40— primind acestea din urmă numai ameză și ojină; pentru cursul de iarnă se solvește cor. 80— lunar. În caz, că o elevă înscrisă deja întrerupe cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi reuniunea pentru fiecare lună a cursului cu câte cor. 10.—

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, 6 ștergere pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucătărie și-le vor face elevele însăși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale, (instrucțoară d-șoara Alexandrina Tieranu), va cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne vor avea să solvească pentru întreținere o taxă lunară de cor. 50.— și didactru lunar de cor. 10.—; cele externe vor solvi didactru lunar de cor. 10.—

În caz, că o elevă înscrisă deja întrerupe cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi reuniunea pentru fiecare lună cu câte cor. 10. Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Cursul se începe în mod regulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n. Pentru amândouă cursurile informațiuni se pot primi dela conducătoarea școlii, d-șoara Alexandrina Tieranu, Sibiu strada Baier nr. 1. Comitetul »Reuniunii femeilor române din Sibiu«.

— **Fără moarte.** Savantul Metcnicof, în opera sa recentă »Incerări optimiste« rezumă frumoasele sale lucrări asupra bătrâneții și mijloacele de a prelungi existența omenească. Un capitol curios din această operă este consacrat »Morții naturale în lumea vegetală«.

Sunt arbori, cari nu per, ori cât de bătrâni ar fi, doar sub acțiunea unei influențe extraordinare: uraganale, intervenția brutală a omului etc. Arborele care a fost găsit la descoperirea insulelor Canare, în secolul al 15 lea, venerat de indigenii de acolo a fost distrus de un uragan în 1868. Era imposibil de a se stabili exact vechimea lui, dar ea e evaluată la multe mii de ani.

După botanistul Sargeant, chiparosul trăiește 5000 de ani.

— **Aviz.** Despărțământul D.-Sân-Mărtin (Dicsőszentmárton) al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« își va ține adunarea cercuală prevăzută în §. 41 din statutele Asociațiunii în comuna Basna (Felsőbajom) loc de scaldă, la 14 Iulie 1907 la ora 2 după amiază. La care adunare cercuală prin aceasta sunt invitați toți membrii, fondatori, pe viață și ajutători de pe teritoriul despărțământului, precum și toți iubitorii de cultura și înaintarea poporului român.

Voind a concentra la această adunare cercuală a despărțământului D.-Sân-Mărtin cât mai mulți din popor, inteligența noastră română și cu deosebire toți aceia cărora li-se va adresa acest »aviz« sunt rugați, ca după puțină să îndemne și să aducă din poporeni cât mai mulți, spre a lua parte la adunare, fiindcă s'a făcut îngrijire, ca să se țină vorbiri pentru țărani din sfera economiei. Comitetul cerc. al despărțământului.

— **Alphonse Daudet pe banca acuzaților.** Un ziar din Valencia al opoziției spaniole și-a bătut joc într'un mod nostim de stăpânirea spaniolă. A publicat adecă un articol, pe care l-a luat dintr'o povestire de Alphonse Daudet, dar care se potrivea de minune cu stările din Spania și astfel atinge simțitor guvernul spaniol. Guvernatorul chemă la sine pe redactorul ziarului Rodrigo Soriano și întrebă cine e acel »Daudet«, care a scris articolul războinic? Redactorul răspunde cu o nutră din cele mai serioase, că e un colaborator al ziarului. Contra dlor Soriano și »Alphonse Daudet« s'a pornit cercetare. Ziarul spaniol, se înțelege, se grăbi a publica toată afacerea și acum în Spania întreagă lumea își petrece pe contul procuratorului, care știe atât de puțină literatură.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui Winkler. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentații zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Programa: **Martți și Mercuri (2 și 3 Iulie):** 1. Ziua stincilor negre (Un vis). 2. În prăvălia de manufactură (Foarte hazlie). 3. Scandalul de pe scări (Hazlie). 4. Artiștii americani pe fus. 5. Soarta surghiuniților din Siberia (Foarte mișcătoare). 6. Urșii dresați. 7. Muștrările de cuget (Mișcătoare). 8. Ciubotarul să-și vază de calapod (Hazlie). 9. Dorul rezervistului (Hazlie). 10. Dramen salut publică (De ris). 11. Sosirea cenușei lui Rákóczi în Budapesta).

Program excepțional de bogat.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Însăș vieța lucrează pe pânză. Program cu caracter exclusiv familiar. Reprezentația se va ține și în timp de ploaie. Repertuar bogat. Dumineca dela 3 oare după prânz până la oarele 11 noaptea. În celelalte zile se încep reprezentațiile dela oarele 8 și 9 seara. Prețurile: locul I: 60 fil., locul II: 40 fil., locul III: 20 fil.

Solicită cu părtinire on. public cu distinsă stimă Winkler Lambert, proprietar.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor noștri ospătăria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul pân'acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor român lor călători. Este și o datorință a-și sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

## PARTEA LITERARĂ.

### Opera lui Vlahuță. (2)

Pe Albumul D-nei... După ce trupul mi-se va face țărână, eu, ce nu-s țărână, unde-o să fiu, Doamne? Fie ce-o fi, după a Ta voie, o rugă-minte însă nu mi-o trece cu vederea:

Indură-te și lasă, pe pagina aceasta, Gândirea-mi să palpate, când scrum îmi va fi [teasta.

Înțepenește-mi dreapta și 'nchide-mi-o 'n sicriu. Dar nu 'ngheta, stăpâne, și versul ce-ai scriu.

Ce drag mi-ar fi să știu, Că moartea mă desbracă însă mă lasă viu.

Din trecut.

Acum, când nu ne mai iubim,  
Vino cu mine 'n țințirim,  
Acolo unde îngropate  
Zac, coperite de uitare,  
Atâtea visuri înghețate,  
De vreme și de nepăsare.

Vino, să ni-le aducem aminte: pe cărarea îngustă, pe care mergeam alături, ne-am dat prima sărutare, pe un mormânt de-alături ne-am spus primul jurământ și lângă el își zace somnul suspinul nostru dintâiu și cel din urmă adio al nostru. Azi suntem nepăsători unul față de altul, dar tot simțim o muștrare ascunsă când fără voie ne gândim la trecutul nostru din țințirim.

A mele visuri... Visurile mele risipite, ce-mi umplu de jale inima, le văd în frunzele pălite și în pustiirea de pe vale. De-apururi îmi vor sta troienite sub vremea, ce s'așterne 'n pale și când frunzele vor încolți din nou pe copaci, visurile mele risipite vor fi mai adâncite în noapte.

Cugetă ri. Omul e pururi pradă a amăgirii, ca un vâslaș împins pe ape de setea fericirii. Vâslește înainte, suferă și când se 'ntreabă de liman, pe care nu-l mai ajunge, îi șoptesc glasuri amăgitoare: Mai înainte. Târziu, când e să-l înghită valul, plânge, uitându-se în urmă, căci tot trecutu-i pare-o comoară de fericire rămasă 'n drum și dă să-și întoarcă barca înapoi, dar brațele trude-i cad și lasă cârma și vâsla.

Gându-i adoarme în nemișcare,  
Ochii s'acopăr, strânși în pleoape —  
A neîfinții eternă mare  
Valu-și desface, ca să-l îngroape;

Căci rupți din valu-i, s'asvârli în soare  
Nenumărații stropi de viață,  
Și 'n al ei haos recad când moare  
Clipa, de care lacomi s'agață!

Homo homini lupus.

Lupta se 'ntetește și

Sub pumnul grosolan al forței  
Dreptatea celui slab se sfarmă.



Sub planul sfânt al înfrățirii  
Sporește ura bestială.

Nu tuturor li-i dat să sboare,  
Dar câți nu știu să se târască —

ca să-și facă o căpățuire 'n vieața asta. În lupta neîmpăcată nerușinarea stăpânește, iar cinstea, talentul sunt de nesuferit.

*Din prag.* O, dar e mișelnic lucru singur zilele să-ți curmi! Înțeleg, că împărăția ta, moarte, cu odihna-i vecinică, îmi e singura scăpare, căci mort nu-mi va mai păsa de nime și de nimic,

Însă uite, mă 'nspăimântă întunericul de veci,  
Ne 'nteruperea acestei liniști împetrite-reci,  
Să nu mai revin în vieață niciodată? *Niciodată!*  
O, 'i grozavă vorba asta!

Nu de moarte mă cutremur, ci de vecinicia ei.

Îmi e vieața grea și amară, mi-s'a spulberat pân' și scrumul visurilor și mi-e silă de orice, chiar și de mine însumi. Dar prea e crud să mor, să nu mai gândesc nimica, să nu mai văd nimica, să nu mai ascult pe gânduri doina, trișca dela târlă! E ușor să-ți repezi un glonț în creier, dar pe ceriu e lună, în iarbă cântă un greer, e o mișcare, un farmec, care nici când nu se curmă și a trăi e o fericire.

Bine e să știi, la moarte, că o dungă lași — un nume,

C'ai săpat la zidul nopții — c'ai muncit să-ți scoți în lume

Din al creerului sbucium, ca pe-uni diamant, *ideea.*  
Fugiți gânduri nebune, nu mă'ndur să mă despart de lume.

Înainte morții mele, — moartea dragostei de viață!

*Răspuns la o cronică rimată.* Zici, că înzadar e toată truda, căci vieața și sfârșitul ei e unul și același și pentru un prost și pentru un cuminte. Ceice nu se trudesesc însă trăiesc mai bine, ajung mai ușor a fi fericiți și lăudați, decât ceice vieața întreagă muncesc s'aducă lumină. Derbedeii conduc trebile, oamenii de știință și artiștii sunt nebuni, de legat. Cei dintâi numai gustă din bunătățile lumii acesteia și totuș socoți, că ceriul deopotrivă-i hărăzit pentru toți...

De e, sau nu e ceriu, mă 'ntrebi?  
Ar fi nedrept să-ți spui, că nu-i;  
Dar fiecare 'ndeosebi  
Menită-și are partea lui.

Politici, oratori de stradă,  
Răsară 'n cale-ți cât de deși,  
Tu ține însă socoteală,  
Că-s mulți chemați — puțini aleși.

*Lui Eminescu.*

Tot mai citesc măiestra-ți carte.  
Deși și-o știu pe din afară:  
Parcă urmând șirul de slove,  
Ce-a tale gânduri sămănară,

Mă duc tot mai afund cu mintea  
În lumile de frumuseți,  
Ce-ai izvorit, eterni luceferi,  
Din noaptea tristei tale vieți.

Și te 'nțeleg și nu mă mir, că și se dete o zodie atât de tristă, că ai fi voit să nu mai trăiești, că mereu și-se zbat sub frunte gânduri negre, căci

Pe veci întunecații nouri  
Sunt frații vârfului de munte.

Ce lesne-ai fi putut pune frâu durerii și răsvrătitului tău gând, dacă geniul nu te-ar fi ars și de ar fi fost lăsat, să treci prin lume ca orce om de rând. În cazul acesta ai fi privit mizeriile cu nepăsare.

Dar și-a fost dat să fi de-asupra  
Acestor inimi seci și strimte,  
Și tu să 'nduri toată durerea,  
Pe care lumea n'o mai simte.

Să plângi tu plânsul tuturor...

S'aprinzi în bolta vremii astri,  
Din sborul tristului tău gând...  
Văpaie! Ce-o să-i pese lumii,  
Că tu te mistui luminând?

## Ultime informațiuni.

### Din dietă.

— Prin telefon. —

Budapesta, 2 Iulie 1907.

În ședința de azi a camerei s'a continuat discuția asupra titlului proiectului pragmatice de serviciu până la 12 ore, când 20 membri ai coaliției au cerut votare nominală, ca astfel votarea titlului să se amâne pentru ziua următoare. S'a făcut acest lucru pentru a se evita un blamaj pentru coaliție, căci procedându-se la votare s'ar fi dovedit numărul cel mic al deputaților prezenți ai majorității.

*La §-ul 1 al proiectului au vorbit 7 deputați croați. Dintre ei numai doi inși și-au putut termina vorbirile. Ceilalți 5 au fost întrerupți și li-s'a retras cuvântul*

În urma acestei măsuri deputații croați au început a face sgomot și a striga, că această procedură e mai drastică decât însăși clotura. Protestează energic împotriva călcării în picioare a parlamentarismul, născându-se astfel un tumult asurzitor.

*Feldbauer*, deputat coaliționist strigă către croați:

— Svenia! (Porcilor!)

Acum se produce o învălmășală teribilă. Croații sar pe bănci. Kossuthiștii se reped spre ei amenințându-i, dar nu îndrăznesc să-i atingă. *Rakovszky* sună într-una. Nu se mai aude decât sunetul clopoțelului. Intervine *Justh*, dar spiritele nu se pot calma. Președintele suspendează ședința.

*După redeschidere, croații cer ședință secretă, în care remonstrează în contra procedurii președintelui și a lipsei de disciplină parlamentară a coaliției. Ședința secretă a ținut 20 minute.*

După închiderea ședinței secrete, s'a continuat discuția la § 1 în obșnuitul ton obstructionist. Și mâne se va continua discuția asupra acestui paragraf.

Guvernul voiește să se folosească de toate mijloacele pentru oprimarea obstrucției croate. Spre acest scop în sânul coaliției s'au lansat două păreri: *prelungirea ședințelor*, începându-se mai de dimineață și *ședințe paralele*. Dar nici una din aceste păreri nu se va accepta din cauza comodității deputaților din coaliție.

»*Magyar Szó*» va fuziona cu »*Budapesti Napló*», ori va dispărea fără urmă.

Comisia de imunitate nu va termina în ședința de azi cu ascultarea martorilor în chestia *Vaida*, pentru că nu s'au prezentat toți martorii citați.

Dintre deputații naționaliști sunt la Budapesta numai *Șerban*, *Skicsák* și *Ivanka*.

## Economie.

Situațiunea tezaurului. Ministrul finanțelor României a publicat cifrele definitive, privitor la situațiunea tezaurului public pe ziua de 31 Martie 1907, adică ziua închiderei exercițiului 1905—1907.

În cursul celor 12 luni ale exercițiului 1906—7 s'a încasat suma de 271.479.508 lei, suma cea mai mare care s'a realizat vre-odată la noi, și s'au cheltuit 223, mil. 162.285 lei, așa că excedentul bugetar s'a ridicat la 31 Martie 1907, la suma de 48.317.223 lei. Cum însă mai e de încasat,

în contul exercițiului 1906—7, încă timp de 6 luni, până la 30 Septembrie 1907, și cum creditele destinate încă pentru a fi cheltuite în contul acestui exercițiu nu trec de 14 milioane lei, se prevede că excedentul va fi în orice caz de 42 sau 45 mil. lei.

Încasările exercițiului 1906—7 au întrecut evaluările cu 34 mil. 390.655 lei, iar pe cele din exercițiul precedent, anul 1905—6, cu 17.693.830 lei. Toate capitolele bugetare au dat plusuri la încasări. Impozitele directe au dat 38 mil. 890.527 lei, cu 2.562.545 lei mai mult ca în 1905—6 când au dat 36.327.981 lei. Impozitele indirecte au dat 61.891.872 lei, cu 4.514.324 lei mai mult ca în exercițiul precedent. Drepturile de timbru și înregistrare au dat 23.593.579 lei, cu 1.174.006 lei mai mult. Serviciile publice au dat 36.140.850 lei, cu 3.474.979 lei mai mult. La impozitele indirecte cele mai mari plusuri le-au dat vămile la monopoliuri, — cari au produs în total 58 mil. 025.845 lei, cu 2.911.782 lei în plus față de încasările din 1905—6, — plusul cel mare l-a dat vânzarea tutunului, la serviciile publice, căile ferate.

În luna Martie 1907, luna revoltelor țărănești, când toată lumea se așteptă la o scădere bruscă și adâncă a tuturor încasărilor, veniturile tezaurului s'au urcat totuș la 23.775.454 lei, mai mare ca încasările din aceiaș lună a tuturor anilor trecuți, afară de Martie 1906, când s'a obținut suma de 27.112.221 lei.

### Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Iulie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 kg.)	10:29—10:30
Secară pe Oct. 1907	8:38—8:39
Ovăs pe Mai	7:42—7:43
Cucuruz pe Iulie 1907	5:24—5:25

### Dare de samă și mulțămită publică.

(Urmare și fine.) Vitreiel (Săcal), En valaki, „Nagyszalontai tkpztár“, „Ált. tkpztár“, Ambrózi, Rozvány G. (Orade), N. N. (Orade), I. Naita (Orade), N. P., M. Bondor, S. Siladi, P. Bodea (Cheresig), I. Diamandi contabil (Orade), N. N. (Orade), Bródy (Comad), G. Solcz (Comad), Komádi Egyesület, Komádi gözmalom, Lőrincz (Orade), I. Popper, Lazar (Szalonta), A. Fekete (M.-Keresztes), I. Daina. T. Papp, Élesdi Hitelintézet, N. N. (Orvend), I. Lippai (Giriș), G. Cotila (B.-Böszörmény), St. Kovács (Margita), I. Beleş (Arad), V. Papp (Arad), Dr. I. Marşeu adv. (Arad), I. Kisvaszy (Iclod), Gergei (Szalonta), Comuna bis. Cherin, N. Mladin (Elek), C. Less, Comuna bis. Felcheriu, E. Stana, P. Crăcion, M. Nistor, I. Szabó, T. Lazar, P. Lazar, I. Vereş, D. Aburdan, C. T. Vaşadi, D. Oşvath, E. Aburdan, G. Rotar, D. Cheregi, D. Papp, T. Aburdan, P. Rațiu, P. Vaşadi, B. T. Cheregi, vād. A. Vaşadi, Ana Papa, I. ny. Aburdan, G. Cheregi, F. Butca, T. Săuca, P. Cheregi, I. Magyari, T. Siladi, G. Cristea, G. Mărcuş, I. Puscaş, Lina Tuduc, G. Cristea, P. Vereş, G. Weinberger, M. Chiş, T. Pereş, G. Buiu, toți din Cheresig, câte 2 cor.; I. Grósz, Csobánczy, Fésüs, N. N. (Tinea), S. Ungar, S. Barabás, I. Boros, N. N. (Telegd), B. D. (Orade), V. B., N. N., D. Ursan din Orade, T. Siladi, G. Comoți, I. Spiegelné, I. Papa, D. Crăciun, F. Ionuț, C. Balogh, V. Dargen, T. Cheregi, M. Iulian, P. Domokos, I. Ferencz din Cheresig, câte 1 cor., — pentru aceste marinimoase oferte, dăruite credincioșilor mistuiți de foc, primească toți generoșii binevoitori cele mai recunoscătoare mulțumite, rugând pe bunul Dzeu să li răsplătească însutit obolul ce-au dat pentru ridicarea Sionului nostru și a celorlalte edificii parohiale. Suma încursă e: 701205 cor.

Dat în Cheresig, ia 11[24 Maiu 1907.

Comitetul parohial :

D e m e t r i u A l b u, paroh.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichiu.

**Ofert de căsătorie.**

Sunt învățător definitiv, funcționez deja de 5 ani, fiindcă în satul meu să înființez un post de învățătoare, caut o astfel de persoană ca soție.

Poșed avere nemișcătoare în valoare dela 8 până în 10 mii coroane.

Epistolele timbrate au să fie adresate administrațiunii ziarului »Tribuna«, de unde se vor trimite mie.

**ORFEUM****în Grădina „Micado“**

începând cu 1 Iulie 1907 n.

► zilnic la orele 10 seara ◀

va da prima

societatea evrească-polonă-maghiară

(din Orpheul Wertheimer din Pesta)

**Mare Concert**

în care se vor prezenta zilnic comedii maghiare și polone cu program strict familiar.

<b>Elena Tarnai</b> cântăreață de operă magh.	<b>Rabinowitz Hermann</b> comic evreu-polon.
<b>Anna Turós</b> cântăreață maghiară.	<b>Bodrogi Rezső</b> humorist de salon maghiar.
<b>Flora Klug</b> actriță.	<b>Klug S.</b> tenor de operă.
<b>Clara Desser</b> cântăreață evreo-poloneză.	<b>Desser J.</b> comic evreu-polon.
<b>Ienny Berg</b> soubrett polon.	<b>Berg J.</b> humorist de joc.
<b>Barnai J.</b> măestru de muzică.	

Prețul locurilor: Locul I: 1 cor. Locul II: 60 bani.

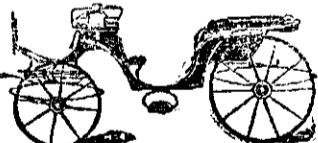
== In timp nefavorabil în cafenea. ==

Szűsz Mór, cafegiu.

**Ifj. Hodács János**

Fondat la 1892 fabrică de trăsuri Telefon 439.

Prima  
abrica de  
prăsuri de  
de câmpie



Mare  
magazin  
stabil!

**Szeged** Orașul de sus, Str. Kistisza nr. 4. (Urmarea str. Maros).

**Rosenzweig Róza**  
**ATELIER DE CORSETE**

furnisoare a curții ces. reg.

**Oradea-mare (Nagyvárad).**

Comande din provincie se săvârșesc după modele parisiene în 24 de oare.

Ori unde trimit agenți la dorință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco

J. J.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților noștri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz.

în strada Jozsef főherczeg nr. 11.  
casa MULLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră cliență cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea on. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă:

**Kilényi C. és T-sa**

»La plumbul vânăț« — József főherczeg-ut nr 11.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

**Inokai Tóth Lajos**

**Arad, Palatul Neumann**

Stofe de prima calitate englezești. În special

== Croitorie pentru preoți. ==

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Iși recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — Prețuri solide. — —



Am fost bețiv în toaleana până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela orice beutură spirtuasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

**FRANKL ANTAL**  
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

**Rușăm a observa firma!**

**Cumpăr**

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiată, unelte de călărit, hamuri, puști și fiare vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă sină penrru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite)

După corință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

**Atenție!**

**Bucurie în fiecare casă,**



unde se folosește apărătorul de stomach patentat „Takáts“ fiind că acolo nu este boală, impedecând acest apărător nu numai boalele provenite din răceală stomacului, ci oprește momentan și sgârciurile de stomach, diarea, ș. a. efectul îi este momentan, omoară boale de stomach în germen.

Mai ales vara este indispensabil pentru ori și cine nu numa petru cei cu boală de stomach fiindcă ne încălzim adesea, noaptea ne răcorim curând și cu ocazia băilor răcirea stomacului e așa des și sgârciurile provin așa des încât acest apărător este indispensabil în fiecare casă.

Să și-o comande dar toți cei cărora le e scumpă sănătatea, fiind recunoscut și de medici și o adeverește și multele scrisori de mulțumită.

Pentru bărbați sau femei nr. 1., care este potrivit pentru cei mai mulți 3 cor. nr. 11., pentru cei cu statura foarte înaltă 4 cor. Pe lângă trimiterea banilor și 40 fil. porto, sau cu rambursă expediază inventatorul:

Adresa: Takáts Dániel, Nagyvárad, Sorompó-utca nr. 2



Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și răgușelei este

**zăharul lui RETHY,**

o o ce se capătă în ori-care farmacie. o o  
Prețul unui borcan 60 fil. Să se ceară numai zahărul lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot.

Pregărutotil RETHY BÉLA farmacist, Békéscsaba

**Doamnelor!**

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nestricăcioasă alifie pentru înfrumșetare, întrebuițându-se atât ziua cât și sara. Delătură toifelui de pete, precum: pistrii, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătura și precugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și cură

SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumșetare inafentiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate. pentrucă delătură încrețiturii și redă o față tinăra.

Prețul: Crema Lotus . . . . . Cor. 1.—  
Sapunul „ „ „ „ „ 1.—  
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—  
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grănația de pălării pentru doamne:

**A „Párisi nőhöz“,**  
**SZEGED, Iskola-ut 13 sz.**

Comande din provincie pe lângă rambursă. Vânătorilor prețuri scăzute.

Permis prin decretul ministerului de interne, nr. 41.994.



# Căutăm un vânzător în prăvălie român,

inteligent, care să știe să servească bine, etatea : 25—26 de ani. Va fi bine plătit. Numai persoane cu exterior plăcut rugăm a se oferi.

**Rosenblüh H. és Társa.**  
Confecțiune pentru dame.  
ARAD.

## Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericеși că în atelierul meu

*fac haine bisericеști*

haine pentru preoți, odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă

# Stefan Radonits

**KIKINDA,**

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

Fabrica lui

# Luca K. Alexievits,

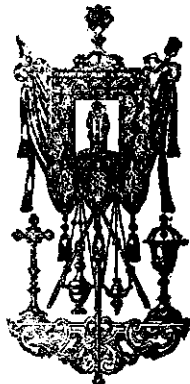
pegătitor de haine preoțești

**UJVIDÉK**

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vreme slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătășă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântului lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.



## Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta „ȘCOALA” de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-ă 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

**VARGA PÁL**

fabricant de cimbaimă și de muzice

**MAKÓ (casa proprie).**

## Înștiințare!

Am onoare a aduce la cunoștința onorabilului public consumator, cumcă

### măcelăria mea

din Str. Florian am mutat-o de prezent în  
**Str. Aulich Lajos Nr. 16.**

recomand totodată tot felul de preparate din carne proaspătă de porc și roș pe on. public să mă părtinească.

Cu distinsă stimă:

**George Simandan**  
măcelar.

La administrația „Tribunei” să află de vânzare următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.”	Cor. 1—
Slavici: „Vatra părăsită”	” 1-50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele”	” 5-20
N. Iorga: „Călătorii în Rusia”	” —40
Ardeleanu: „Buchetul meu”	” 1—
dtto „Lupta pentru drept”	” 2—
dtto „Judecătorii cu jurații”	” —80
Almanahul „Petru Maior”	Cor. 4—
Maneguțiu: „Reunirea Românilor”	” 4—
Popescu: „Petru Cazacul”	” 1-60
Păcățianu: „Principiile politice”	” 2—
dtto „Libertatea”	” 2—
Chendi: „Ioan Botezătorul”	” 1—
Pușcariu: „Juvenilia”	” 1-60
Cunțan: „Poezii”	” 1—
„Monografia Brașovului”	” 4—
Ziana: „Potpourri”	” 1—
„Musa someșană”	Cor.—30
Lăpădat: „Conferințe”	” —20
„Școlarul Declamator”	” —50

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

# „VICTORIA”

## INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD

— Anul întemeierii 1887. —

Capital de fondare Cor. 1.200,000

Depuneri .. .. Cor. 5.000,000

Fond de rezervă Cor. 800,000

Primește **depuneri spre fructificare** și **dă** deponenților **4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%** interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de **trei luni** **dă 4%**.

— Dare de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. —

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc **fără abzicere.**

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

— **Escomtează cambii cu 6% — 8% interese.** —

Tot asemenea acordă și **credite hipotecari și de lombard** în modul cel mai culant.

**DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.**

## In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

## TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovine în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și executarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

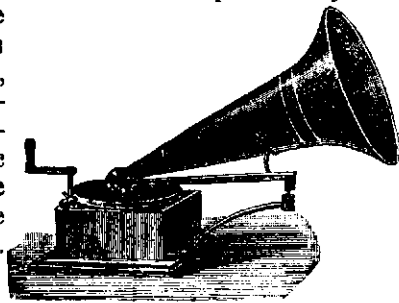
**Erobszt Mihály**

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

## Nici la o familie nu-i ierfat

## să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus Gramofon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duble mare asortiment. Noutăți Gramophon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramophon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebunțate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de ajustare pe acest teren în întreaga Ungaria.



## Tóth József,

comerciant de gramophone Corespondență în orice limbă.  
Szeged, str. Könyök nr. 3. Noui plăci românești!

## Puțin venit, mare circulație!

Nu este un cadou mai frumos decât un gramofon.

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a l u

## BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci** (violina secund) și **strune** și mai departe **clarinete, harmonice.**

Reparații se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

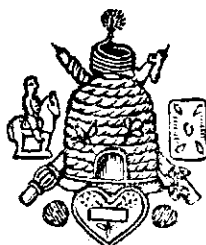
Trimitem gratuit cataloage ilustrate în **limba maghiară și germană.**

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihar și Sillagy.

INTEMEIAT LA 1835.

## Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.



Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiunile sale de **lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucata 4.80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor.** — Tot felul de **lumini mai mici, albe, galbene sau colorate.** — **Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite** părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2.40 Cor. secunda 1.80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fil. — Recomand **luminile mele pentru altar**, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o execut prompt, pachetare nu se compută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francată.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Miere și ceară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

## Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu adjustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

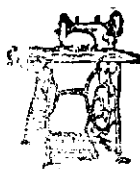
a lui

## VARGA ÁRPAD

MAKÓ

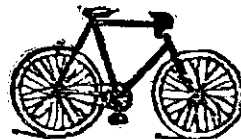
(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.



## Fempel E.

Pancsova.



Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e.: garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tulei, mașini de sărămat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI

## G. P. PANTELIĆ in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854

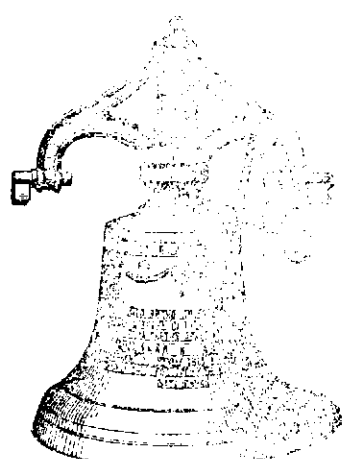
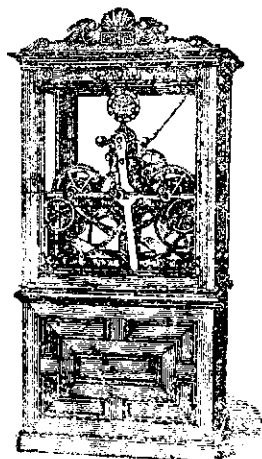
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi și șestoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.

**Garantează execuție precisă.**

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.



OPURI și BROȘURI

*Se recomandă*

FOI PERIODICE

*a executa următoarele:*

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ  
*după dorință și în culori*

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE  
*după dorință și în culori*

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

**„TRIBUNA“**

**ARAD**

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI  
*în cel-cel rând*

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ  
*diferite formate*

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

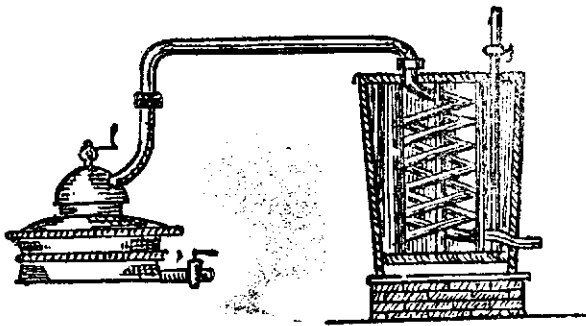
*Prețuri moderate!*

EDITURĂ PROPRIE



Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt  
**căldările**

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.  
Prețuri solide și fixe.



Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comenzi mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

**MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar**  
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

**Au sosit becurile sistemul cel mai nou!**

*Cea mai nouă iluminare!*

**Becuri sistem „Auer“** putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

**ARGINTURI DE ALPACCA.**

**Obiecte de ornare**

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

**GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4**

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

**Vânzare de saci și ponve.**

## Institut de a împrumuta saci.

Am onoare a aduce la cunoștința firmelor agricole și a agronomilor din loc și din împrejurime, că în a. c. la 1 Iunie

în Arad, Boros Béni-tér 1, lângă ferăria lui Hartmann Samu, în casa dlui dr. Sever Ispravnic  
am înființat un institut pentru a împrumuta saci  
unde **50,000** de saci stau la dispoziție.

În aceeași localitate mă ocup cu vânzarea a tot felul de saci și ponve, precum și cumpărare de saci de țărițe și făină odată folosiți.

**Braun Miksa.**

≡ Cumpărare și vinderea de saci de făină și țărițe folosiți. ≡



Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

**Hammer Vilmos** mechanist **ARAD,** Piața Szabadsá nr. 7.

Asortiment bogat de  
mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA.**

Unicul magazin de  
renumitele mașini de cusut

**PFAFF.**

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articole pentru bicicletă și mașini de cusut.

În magazin se află  
mare asortiment de  
**gramophone și plăci.**

Condiții de solvire foarte avantajoase.

▲ MARE ▲  
▲ OFICINĂ ▲  
▲ DE ▲  
▲ DREGERE. ▲

